

ע"פ 1030/04/17 - משה יהושע חיים בורוכוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ע"פ 1030-04-17 חיים בורוכוב נ' מדינת ישראל

לפני: כבוד הנשיא אברהם טל - אב"ד
כבוד השופט ד"ר שמואל בורנשטיין
כבוד השופטת דבורה עטר
המערער משה יהושע חיים בורוכוב
נגד מדינת ישראל
המשיבה

פסק דין

פתח דבר

1. לפנינו ערעור על הכרעת דין וגזר הדין של בית משפט השלום בנתניה בת"פ 14189-06-15 במסגרתו הורשע המערער, לאחר שמיעת הראיות, בביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום: איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין (להלן: "**חוק עונשין**"), תקיפה הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 380 לחוק העונשין והתנהגות פרועה במקום ציבורי לפי סעיף 216 (א)(1) לחוק העונשין.

2. על המערער נגזרו העונשים הבאים:

6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות;

9 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים, עבירה שעניינה תקיפה;

6 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים, עבירת איומים או עבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי.

3. על פי הנטען בעובדות כתב האישום, במועד הרלוונטי עבדה הילה ליברמן כמנהלת לשכת התעסוקה בנתניה (להלן: "**המנהלת**" ולהלן: "**המקום**") ודוד רימון עבד במקום כשומר (להלן: "**המאבטח**").

ביום 30.4.15 הגיע המערער למקום וביקש להיכנס לחדרה של המנהלת, שלא על פי התור. המאבטח חסם את דרכו וביקש ממנו שלא לעשות כן.

נוכח האמור תקף המערער את המאבטח בכך שדחף אותו, אחז בחוזקה בידו וגרם ל"סימן כחול" בידו.

בהמשך למתואר לעיל איים המערער על המנהלת והמאבטח "**אני ארצח אתכם...אתה רוצה לראות שאני מזיין את שניכם פה...**", תוך שהוא דופק בחוזקה על דלת חדרה של המנהלת ומנסה להיכנס לחדר.

4. במענה לכתב האישום ציין המערער כי הוא הגיע למקום בעת הרלוונטית מאחר שהוזמן לפגישה.

משנמנע ממנו להיכנס הרים את קולו ובינו לבין המאבטחים היו "דחיפות ידיים". המערער הכחיש כי איים ברצח, כי תקף את המאבטח וגרם לו לחבלה או כי התפרע במקום ציבורי, וטען כי עמד על זכותו הלגיטימית.

הכרעת הדין של בית המשפט קמא

5. בית משפט קמא נתן אמון בעדויות התביעה.

אשר לעדויותיהם של המנהלת, המאבטח וגב' אלינה זבורוב שימונוב, עובדת המקום (להלן: "אלינה"), שהיתה עדה לחלק מהאירוע, קבע בית משפט קמא כי הם תיארו מסכת דומה של אירועים הכוללת את ניסיונו של המערער להיכנס לחדרה של המנהלת והעימות עם המאבטח שעמד בדלת, על צעקות רמות ודפיקות בדלת, כאשר המנהלת והמאבטח סיפרו על דברי איום שהשמיע המערער, שחלקם נשמעו גם בסרטון, וכן על הסימן הכחול שנראה על ידו של המאבטח.

6. בית משפט קמא נדרש לסרטון שצילמה המנהלת לאחר שהמערער הוצא מחדרה, המתעד מתוך החדר הסגור את ההתנהלות שהתרחשה מעבר לדלת (להלן: "הסרטון"), וקבע כי גם מסרטון זה, המתעד שניות בודדות מתוך האירוע, ניתן להתרשם מהתנהגות המערער ומהחשש שעוררה התנהגותו.

בימ"ש קמא מצא תמיכה לעדויות התביעה גם בעדותו של הסייר המשטרתי ניקולאי קוסובן, שהוזעק למקום בעקבות האירוע (להלן: "הסייר"). הסייר פגש במנהלת ובמאבטח ושמע מהם כי המערער התפרע, השמיע איומים ונקט באלימות. הסייר התרשם כי המנהלת היתה מבוהלת והבחין ב"סימן כחול" על ידו השמאלית של המאבטח.

7. המערער, מנגד, לא זכה לאמונו של בית משפט קמא ממכלול טעמים שפורטו בהכרעת הדין.

8. בית משפט קמא ציין כי המדובר במערער שבשל כעסו כלפי הרשויות סבר כי קיימת לו זכות להתנהג באלימות, וכי אמירתו לפיה הוא חש שאין לו ברירה אחרת מחזקת את ההתרשמות כי לא בחל באמצעים להשגת מטרתו.

בית המשפט קמא אף התייחס לאופן התנהגות המערער בחקירתו וכן לזכרונו "הסלקטיבי", כאשר לא זכר את פרטי האירוע, לרבות את המאבק להיכנס לחדר כפי שעולה בבירור מהסרטון. לאור כל האמור סבר בית המשפט קמא כי יש להעדיף בבירור את עדויות התביעה על פני עדותו של הנאשם והרשיע את המערער במעשים המיוחסים לו בכתב האישום.

גזר הדין של בית משפט קמא

9. מדרג האלימות בה נקט המערער כלפי המאבטח אינו ברף חומרה משמעותי שכן היא התבטאה בדחיפה ואחיזה בחוזקה בידו. גם החבלה שנגרמה לו מצויה ברמת חומרה נמוכה ביותר. יש חומרה יתירה במעשי המערער, נוכח התעוזה הרבה שהפגין בנקיטת אלימות כלפי המאבטח, מי שאמון על שלומה של המנהלת, על רקע ניסיונו של המאבטח למלא את תפקידו ולחסום את דרכו של המערער מלפרוץ לחדרה של המנהלת.

10. האיומים מצויים ברף חומרה גבוה ביותר ובעלי פוטנציאל של ממש לביצועם, שכן הם הושמעו הן כלפי המאבטח והן כלפי המנהלת, תוך שהמערער מנסה שוב ושוב להיכנס לחדרה של המנהלת, בעוד המאבטחים מונעים זאת ממנו.

יש חומרה יתירה בהשמעת איומים כלפי מנהלת לשכת התעסוקה, על רקע היותה חשופה מתוקף תפקידה לקהל אנשים השרויים במצוקה ולאור משנה הצורך בהבהרת הפסול שבנקיטת אלימות, כביטוי לחוסר שביעות רצון מהמענה שניתן לצרכיהם.

11. הרף התחתון של מתחם העונש ההולם מחייב השתת מאסר בפועל וכי בכללותו הוא מצוי בטווח של 3-15 חודשים.

12. אשר לגזירת עונשו של המערער בגדרי המתחם לא ניתן לזקוף לזכות המערער הודאה במיחוס לו, תוך לקיחת אחריות על המעשים, או חיסכון בזמנו של בית המשפט.

לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי של המערער, שכן למרות שאינו מהעת האחרונה והמערער אף לא ריצה מעודו עונש של מאסר בפועל, הוא כולל 5 הרשעות קודמות, ובכללן בעבירות איומים ותגרה במקום ציבורי, הרלוונטיות ביותר להרשעתו בתיק זה ומלמדות על מאפייני אישיותו של המערער.

13. לזכותו של המערער זקף בית משפט קמא חלוף כשנתיים מאז האירוע והעדר הרשעות מאוחרות לו.

14. בית משפט קמא נמנע מהשתת רכיב כספי של קנס, נוכח מצבו הכלכלי הדחוק של המערער, בשים לב לכך שאין המדובר בעבירות בעלות אופי כלכלי מובהק ואף לנוכח השתת רכיב של מאסר לריצוי בפועל.

15. בית משפט קמא נמנע גם מהשתת פיצוי נוכח הפגיעה המינימאלית שנגרמה למאבטח, ובשים לב לכך שמדובר בעובד ציבור שמן הסתם הוא בעל כיסוי ביטוחי במסגרת תפקידו.

16. עתירת המשיבה למאסר בפועל למשך 6 חודשים לריצוי בעבודות שירות היא מתונה למדי ולפיכך אין להקל עם המערער מעבר לעתירתה זו.

מבלי להתעלם מהקושי של המערער לבצע עבודות שירות, אין הוא מהווה נימוק שיקומי, המצדיק סטייה ממתחם הענישה לקולא, או בגדרו. עם זאת יש לדחות את מועד תחילת ריצוי עבודות השירות על מנת לאפשר למערער להשלים קורס לימודי בו החל.

17. הוטל בנוסף מאסר מותנה משמעותי, נוכח ההקלה ברכיב המאסר לריצוי בעבודות שירות ועל מנת להרתיע את המערער מלשוב על מעשיו.

טענות המערער

18. לא ניתן לבסס את הרשעת המערער בעבירת התקיפה על עדויותיהם של המנהלת והמאבטח, גם אם זכו לאמונו של בית משפט קמא, נוכח הסתירות המהותיות שנתגלו בהן, ובכללן עדות המנהלת כי

המערער התפרץ למשרדה טרם הגעת המאבטח בעוד שלפי עדות המאבטח הוא מנע את כניסת המערער למשרד.

19. רכיב "החבלה", בעבירת התקיפה הגורמת חבלה, לא הוכח. הגם שאין חולק כי נצפה "סימן כחול" על ידו של המאבטח, מיד לאחר האירוע, לבטח הוא לא נגרם במהלכו, שכן סימן כזה מופיע רק בחלוף זמן.

20. האיומים ברצח הנטענים בכתב האישום מצאו את ביטויים רק בעדות המנהלת, שאינה שוללת כי נאמרו על ידי המערער באירוע אחר.

21. המערער הביע תרעומת על כך שאינו מקבל מענה, הרים את קולו וביקש להיכנס לחדר המנהלת ואולם אין במעשים אלה כדי להקים את רכיבי העבירה של התנהגות פרועה במקום ציבורי.

22. הטלת רכיב של מאסר בפועל מחמיר יתר על המידה ולמצער, יש להפחית את משכו. הגם שלמערער הרשעות קודמות, הן אינן מהעת האחרונה והוא לא ריצה מעולם מאסר בפועל. כמו כן יש להביא בחשבון את נסיבותיו האישיות הקשות של המערער, שהוא בן 48 שנים, חי עם אחיו הבוגרים, מצוי במצוקה נפשית ומצבו הכלכלי בכי רע.

תגובת המשיבה

23. בית משפט קמא נתן אמונו בעדויות התביעה, המשתלבות זו עם זו ועם הסרטון, והעדיפן על פני עדותו של המערער, כפי שהטעים בהכרעת הדין.

24. האיומים שהשמיע המערער מצאו את ביטויים בהודעת המאבטח במשטרה.

25. רכיב "החבלה" הוכח בעדותו של המאבטח, בציינו כי נגרם לו "סימן כחול" בידו השמאלית. גם הסייר ציין בעדותו ובדו"ח הפעולה שערך, כי הבחין ב"סימן כחול".

26. לא נפלה טעות בגזר הדין ולא קמה כל עילה להתערב בו. עונש המאסר בפועל שהושת על המערער ואופן ריצויו בעבודות שירות, מהווה עונש מתון ותואם את עתירתה המתונה של המשיבה ברכיב המאסר.

בית משפט קמא התייחס לכלל השיקולים, ובכללם נסיבותיו האישיות הקשות של המערער, ודחה את תחילת ביצוע עבודות השירות עד לאחר סיום קורס בו נוטל המערער חלק.

דין והכרעה

המסגרת הנורמטיבית

27. בית המשפט קמא הרשיע את המערער בהתבסס על עדויות התביעה, שזכו לאמונו, והעדיף אותן על פני גרסתו של המערער, שמצא שאינה משקפת את האירועים שהתרחשו.

28. הערעור שלפנינו נוגע בעיקרו לממצאים העובדתיים ולממצאי מהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית. ככלל אין דרכה של ערכאת הערעור להתערב בממצאים אלה: "זאת, לאור יתרונה

האינהרנטי של הערכאה הראשונה, הנגזר מן האפשרות הנתונה לה להתרשם מן העדים באופן ישיר ובלתי אמצעי - מאופן מסירת העדות, שפת גופו של העד והתנהלותו על דוכן העדים, על רקע המכלול. מנגד, מסקנותיה של ערכאת הערעור מתבססות, ככלל, על החומר הכתוב המונח לפניו, ובכך נגרעת יכולתה ביחס לקביעת הממצאים..." (ע"פ 7679/14 עדנאן זהאדה נ' מדינת ישראל (15.08.2016)).

29. לכלל רחב ידיים זה נקבעו מספר חריגים המצדיקים התערבותה של ערכאת הערעור בממצאים של עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידי הערכאה הדיונית.

כמפורט בע"פ 5672/15 דיומנקו נ' מדינת ישראל, בפסקה 12 (17.12.2015), עליהם נמנים המצבים הבאים:

"כאשר ממצאי הערכאה הדיונית מתבססים על שיקולים שבהגיון ובשכל ישר או על סבירותה של העדות; כאשר מדובר במסקנות, להבדיל מעובדות; כאשר ממצאי הערכאה הדיונית מבוססים על ראיות בכתב, תמליל קלטת או התרשמות מחפץ, שניתן להציגם גם לפני ערכאת הערעור; כאשר הערכאה הדיונית התעלמה מראיות או לא שמה לב לפרטים מהותיים בחומר הראיות; כאשר הערכאה הדיונית התעלמה מסתירות מהותיות בעדות עליה נסמכה או מסתירות בין העדות עליה נסמכה לבין עדויות אחרות; כאשר הערכאה הדיונית אימצה גרסה שאינה מתקבלת על הדעת; כאשר נפלה טעות מהותית או טעות 'בולטת לעין' בהערכת המהימנות; כאשר הערכאה הדיונית התעלמה מגורמים רלבנטיים להערכת משקל העדות; כאשר נימוקיה של הערכאה הדיונית להעדפת גרסה אחת על פני רעותה אינם עומדים במבחן הביקורת; כאשר השופט אשר שמע את הראיות לא השלים את כתיבת פסק הדין והתיק הועבר לכתובה לשופט אחר. נוסף על אלה, כאשר חלף זמן רב מאז נשמעו הראיות ועד שנכתב פסק הדין תגבר נטייתה של ערכאת הערעור להתערב, אף כי חלוף הזמן אינו מאיין את היתרון המוקנה לערכאה הדיונית".

הערעור על הכרעת הדין

30. בחנו את מכלול חומר הראיות שעמד בפני בית המשפט קמא, כשאמות מידה אלה לנגד עינינו. הגענו לכלל מסקנה כי הרשעת המערער בכל המיוחס לו בכתב האישום בדין יסודה ולא מתקיים בענייננו כל חריג המצדיק התערבותה של ערכאת הערעור בממצאים של עובדה ומהימנות שנקבעו על-ידו.

31. בית משפט קמא נדרש לעדותו של כל אחד מעדי התביעה ובדין התרשם בדבר אמינותם נוכח אותות האמת שעלו מגרסתם, כפי שהטעים בהכרעת הדין.

32. ראינו עין בעין עם בית משפט קמא כי עדויותיהם של המאבטח, המנהלת ואלינה משתלבות ותומכות זו בזו. כל אחד מהעדים תיאר מנקודת מבטו את שארע. שלושתם תיארו מסכת דומה של דברים, אשר החלה בניסיונו של המערער להיכנס לחדרה של המנהלת, בניגוד לרצונה ובניגוד לנהלים, תוך שהוא מתפרע, מרים את קולו ומהלך אימים על הסובבים אותו ותוך נקיטת אלימות פיזית כלפי המאבטח שניסה למנוע ממנו שוב ושוב מלהתפרץ לחדר.

33. לא מצאנו כי קיימות סתירות מהותיות בין גרסת המנהלת לגרסת המאבטח, המונעת את האפשרות

לבסס עליהן את הרשעת המערער בעבירת התקיפה.

גם אם קיימים פערים כלשהם בין גרסאות עדי התביעה, אלה אינם יורדים לשורש העניין ונובעים מתיאור אותנטי של האירוע מנקודת מבטו של כל אחד מהעדים.

ככל הנוגע לשאלה האם עלה בידי המערער להיכנס למשרד אם לאו, ייאמר, כי לא קיימת למעשה סתירה בין עדותה של המנהלת לבין עדותו של המאבטח.

גם מעדות המנהלת עולה כי המערער נכנס לחדרה ועבר את סף הדלת ואולם הוא נותר בפתח, שכן בחלוף שניה הגיע גם המאבטח ומנע את המשך כניסתו.

34. מעדות המנהלת עולה כי בין יתר דברי האיום שהשמיע המערער אמר "**כי ירצח אותם**". המנהלת טענה כאמור כבר בפני הסייר שהגיע למקום בסמוך לאחר האירוע (ת/4). עדות המנהלת זכתה לאמונו של בית משפט קמא ולא מצאנו להתערב בקביעה זו.

אמנם העובדה כי המערער איים ברצח לא מצאה את ביטויה בעדות המאבטח וגם בסרטון לא נשמע המערער אומר זאת. עם זאת עולה במפורש מראיות אלה כי המערער השמיע דברי איום מפורשים. מהסרטון ניתן להתרשם, בנוסף, כפי שציין בית משפט קמא, מעוצמת כעסו של המערער ומתחושת הפחד שאחזה במנהלת למשמע ההתרחשות ודברי האיום שהשמיע המערער מעבר לדלת חדרה.

35. ב"כ המערער אינו חולק על כך כי בתום האירוע ניתן היה להבחין על ידו של המאבטח ב"סימן כחול". גם בעניין זה מקובלת עלינו מסקנתו של בית משפט קמא כי מקורו של "הסימן הכחול" באירוע, כעולה מעדותו של המאבטח שזכה לאמונו, מה גם שהמאבטח טען כאמור מיד לאחר האירוע, בפני הסייר שהגיע למקום (ת/4).

36. גם בעדות המתחמקת והממזערת של המערער, כפי שאופיינה על ידי בית משפט קמא, נמצאה תמיכה לעדויות התביעה.

המערער אישר למעשה את חלקן הארי של נסיבות האירוע. הוא תיאר את המצוקה בה היה שרוי בעת ביצוע העבירות והביע טרזניה כלפי הרשויות אשר אינן מסייעות לו, בצר לו. כפי שהתרשם בית משפט קמא ניכר היה כי המערער סבר שמצבו מקנה לו זכות להתנהג בבוטות ובאלימות כלפי כל מי שעומד בדרכו ולא בחל בכל דרך על מנת לממש את מטרתו, לרבות כניסה לחדר המנהלת חרף היעדר הסכמתה.

המערער אישר שניסה להיכנס לחדרה של המנהלת חרף כך שנחסמה דרכו ואף אישר נקיטת מגע כלפי המאבטח, אותו תיאר באופן ממזער כ"**גברים אחד את השני דוחפים**". כמו כן אישר בחקירתו הנגדית כי אחז בידיהם של המאבטחים.

37. לאור כל האמור לעיל בדין קבע בית משפט קמא כי הוכחו כל העבירות המיוחסות למערער בכתב האישום והרשיע אותו בביצוען.

הערעור על גזר הדין

38. הערעור נוגע בעיקרו לרכיב המאסר בפועל שהושת על המערער.

ראינו עין בעין עם בית משפט קמא כי מדובר בעבירות שחומרתן בצידן.

המערער הפגין עזות מצח והעדר מורא בעת שתקף את המאבטח, האמון על שמירת הסדר והביטחון במקום. המערער התעלם מהדרישה שלא להיכנס לחדרה של המנהלת ותוך שאינו בוחל בכל אמצעי שב וניסה להיכנס, כשהוא מטיל חיתתו ונוקט באלימות פיזית ומילולית.

40. אף ראינו עין בעין עם בית משפט קמא כי האיומים מצויים ברף חומרה גבוה ביותר שכן הם הושמעו כלפי מנהלת לשכת התעסוקה וכלפי והמאבטח, האמון במסגרת תפקידו על בטחונה.

41. כפי שציין בית משפט קמא, קיים משנה תוקף במקרה זה לצורך בהשתת ענישה מחמירה. שכן יש לגנות את התופעה הפסולה של נקיטת אלימות כלפי משרתי ציבור, כביטוי לחוסר שביעות רצון מאופן תפקוד המערכת אותה הם מייצגים ולהרתיע את המערער ואחרים כמותו לבל יישנו המעשים.

42. בצדק קבע בית משפט קמא כי ראוי שגם הרף התחתון של מתחם העונש ההולם ברכיב המאסר, יהא לריצוי בפועל וגם הטווח שקבע של 3-15 חודשים, בדין יסודו.

43. גם בגזירת העונש בגדרי המתחם שקל בית משפט קמא את כלל השיקולים המתחייבים, לחומרא ולקולא, כפי שפורטו בגזר הדין.

בתוך כך הביא בית המשפט קמא בחשבון את אי לקיחת האחריות של המערער על מעשיו, את עברו הפלילי, שהגם שלא ריצה מעודו מאסר בפועל, הוא כולל בין היתר הרשעה בעבירות איומים ותגרה במקום ציבורי, דבר המעיד על כך שאינו מפנים את הפסול שבהתנהגותו ואינו משכיל לסגל לעצמו דרכי התמודדות מקובלות ומקדמות. מנגד, שקל בית המשפט קמא לקולא את היעדרן של הרשעות מאוחרות.

44. בית משפט קמא נתן את המשקל הראוי לנסיבותיו האישיות של המערער ולמצבו הכלכלי הדחוק, כמו גם לקשייו לבצע עבודות שירות.

בצדק קבע בית משפט קמא כי אין בכך כדי להטות את הכף לעבר סטייה לקולא מתחת לרף התחתון של מתחם העונש ההולם, ואף לא בגדרו של המתחם. עם זאת הוא ניאות לדחות את מועד ריצוי עבודות השירות על מנת לאפשר למערער לסיים קורס לימודי בו החל.

45. בית משפט קמא אימץ את עתירתה המתונה של המשיבה, באופן זה שהמאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות ואיננו סבורים כי יש מקום להתערבותנו בעונש זה, ההולם את נסיבות ביצוע העבירות ולוקח בחשבון את כל השיקולים הרלוונטיים.

סוף דבר

46. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור על שני חלקיו.

47. המערער יתייצב אצל הממונה על עבודות שירות ביום 1.1.18 בשעה 08:00 לקליטה והצבה ללא עמוד 7

צורך בהחלטה שיפוטית נוספת.

התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע עבודות השירות יעמדו בתוקפם עד לסיומן.

ניתן היום, יא' חשון תשע"ח (31 אוקטובר 2017) במעמד ב"כ הצדדים והמערער.

דבורה עטר, שופטת

**שמואל בורנשטיין,
שופט**

**אברהם טל, נשיא
אב"ד**